

Izhaja poljubno najmanj štirikrat na leto. Posamezne številke 15 vinarjev. V „Zvezi“ združena gasilna društva dobivajo „Gasilec“ brezplačno. Urednik FRAN BARLE v Ljubljani.

GASILEC

Cene enkratnim oglasom
cela stran 37 kron 60 vin.,
1/2 strani 18 kron 80 vin.,
1/4 strani 9 kron 40 vin.,
1/8 strani 4 kron 70 vin.
Pri večkratnem oglašanju
:: primeren popust. ::

Glasilo „Slovenske deželne zveze prostov. gasil. društev na Kranjskem“.

V Ljubljani, dne 30. junija 1917.

Predsedstvene vesti.

Razpis ustanov.

Odbor „Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem“ razpisuje s tem tri „Cesarja Franca Jožefa I. jubilejne ustanove“ po 60 K, ki se izplačajo dne 2. decembra 1917. Do teh ustanov imajo glasom določil pravico:

1. Onemogli, v službi ponesrečeni in ubožni gasilci, ki so bili v času ponesrečbe člani gasilnih društev, ki so združena v „Slovenski deželni zvezi prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem.“
2. Vdove in sirote v službi ponesrečenih gasilcev. Nekolkovanim prošnjam, ki jih je do 30. oktobra 1917 vposlati odboru „Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem“, je priložiti:
 1. Potrdilo društvenega načelnika, da je bil onemožec ali rajnik član gasilnega društva, ki je združeno v „Slovenski deželni zvezi prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem“.
 2. Dokazilo ponesrečbe.
 3. Ubožno izpričevalo županstva.Pomankljive in zakasnele prošnje se ne bodo vpoštevale.

Predsedstvo.

Župnim načelnikom.

Po § 15 pravil za gasilske župe načelnik župe nadzoruje v gasilski župi združena gasilna društva. Gasilna društva nadzirati ni toraj samo pravica, marveč je dolžnost župnih načelnikov. Trditev, da je med vojno nadziranje gasilnih društev brez pomena, bi bila napačna, zakaj ravno sedaj, ko se je število članov skrčilo, ko največ društev nima vodilnih ljudi in svetovalcev, je treba pomoči in nasveta onemoglim gasilnim društvom.

Tovarišem župnim načelnikom najtoplejšje priporočamo, naj v teku poletnih mesecev posetijo svoja društva ter naj jih vsaj moralčno podpro v svojem delovanju.

O priliki posetov naj sestavijo imenik članov z označbo, kateri člani še sodelujejo, kateri so odšli k vojakom in kateri so padli na bojiščih ali umrli pri vojakihs vsled ranitve ali obolelosti. Po en imenik naj župni načelniki vsaj do 1. novembra t. l. vpošljejo predsedstvu „Zveze“.

Obenem naj se pregleda tudi inventar posameznih društev in blagajnično stanje, kjer je potrebno. Župni načelniki morajo biti o svojih društvih natančno poučeni, tako, da pri vsaki priliki lahko dajo povoljno pojasnilo o svojih društvih.

Kjer je potrebno, naj se člani poučujejo, vpeljejo naj se vaje, dela naj se na pridobitev novih članov. — Poletni dnevi, tedni in meseci se nikjer in nikakakor ne smejo zanemariti.

Predsedstvo.

† Matej Mayer.

Iz čeških gasilskih strokovnih listov povzeli smo tužno vest, da je dne 8. maja 1917 v Horažďovicich izdihnil svojo blago dušo priljubljeni in občespoštovani starosta češke gasilske zveze g. Matej Mayer.

Z Mayerjem je legel v grob eden najmarljivejših mož na polju gasilstva. Čehi ga bodejo težko pogrešali in pogrešali ga bodejo tudi mi, zakaj bil je od leta 1899 v najožji stiki s slovenskim gasilstvom. Leta 1899, ko smo otvarjali „Mestni dom“ v Ljubljani, je bil Mayer prvič med nami in takrat je sprožil misel na združitev slovenskega, odnosno jugoslovanskega gasilstva s češkim gasilstvom. Izprožena misel se je uresničila in leta 1910, ko je Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo praznovalo svojo štiridesetletnico, smo se prepričali o moči in mogočnosti Združitve slovanskega gasilstva.

V češkem gasilstvu ni bilo popularnejšega in delavnejšega činitelja od rajnega Mayerja. Vsak gasilec ga je poznal, če ne po obrazu, gotovo pa po imenu. Mayer je bil neumoren delavec, duša češkega gasilstva. Delo za gasilstvo mu je bila zabava.

Luč sveta je zazrl rajnik dne 17. decembra 1848 in je potemtakem umrl v 69 letu. V gasilstvu se je Mayer pojavil že leta 1871, in sicer v praškem gasilnem društvu. Leta 1876, o priliki prvega zleta češkega gasilstva v Pragi, je bil že v prvih vrstah gasilcev. Ustanovil je več gasilnih društev na Češkem in leta 1878 jel je z ustanovljenjem gasilskih žup. S pripravami za Zvezo čeških gasilnih društev pričel je Mayer leta 1881 in ko se je leta 1891 ustanovila, bil je izvoljen za njenega tajnika in leta 1900 za starosta. Starosta češke gasilske zveze je ostal Mayer do zadnjega dne.

Mayer je bil vobče znan in priljubljen, v občevanju je bil prikupljiv; imel je različne funkcije invse je izvrševal z dopično natančnostjo in vestnostjo. Rajnik je bil vodja občinske hraničnice, starosta Zemské ústředni hasičské jednoty král. Češkého, podstarosta Združitve slovanskega gasilstva, odbornik narodnega sveta, redni odposlanec Avstrijske centrale Rdečega križa na Dunaju in odbornik za kralj. Češko, deželni gasilski nadzornik, urednik „Hasičských Rozhledou“, imejitelj zlatega zaslužnega križca s krono, častnega znaka 2. r. Rdečega križa z vojno dekoracijo, imejitelj avstrijske gasilske svetinje, avstro-nemške svetinje za zasluge pri Rdečem križu, častnega znaka ruske osrednje gasilske zveze, častni član „Federation des sapeurs pompiers Français“, več gasilskih žup in društev, podstarosta gasilske župe na češkem jugozapadu, načelnik gasilnega društva v Horažďovicich, član mestnega šolskega sveta v Horažďovicich, izborni gasilski pisatelj i. t. d.

Kdor opiše Mayerjevo delovanje opiše zgodovino in razvoj češkega gasilstva.

Češkemu gasilstvu in cenjeni rodbini Mayerjevi izreka-
mo odkritosrčno sožalje, rajniku pa kličemo s tovarišem
Machačkom: „Sladko spavaj po trudopolnem delu v zem-
lji domači, katero si detinsko ljubil vse svoje žive dni.
Ta ima pripravljeno za Tvojo skrbipolno glavo najrahlejšje
in najljubkejšje materinsko naročje. Prepričani smo, da bo-
deš v nji prijetno počival, da Te sprejme ljubko in sladko
ter da Ti bode nudila s svojimi tajinstveno dišečimi vonji
čez poletje in zimo v harmonični sladkosti prijeten in mi-
ren sen neskončne večnosti.

Spavaj sladko, spavaj mirno!

Zbližanje z Rdečim križem.

Osrednji odbor Rdečega križa* je uvidel, da je treba
preurediti posel Rdečega križa, zlasti kar se tiče transport-
nih kolon. Sedanja vojna je pokazala, da so gasilna društva
za Rdeči križ neprecenljive vrednosti. Transportni posel po
večini preskrbljujejo gasilna društva v največjo zadovoljnost
osrednjega odbora in vrhovnega nadzorstva Rdečega križa.
Namen osrednjega odbora je, urediti transportni posel, od-
nosno transportne kolone tako, da bodo enaka pravila vel-
jala za celo državo v mirnem in v vojnem času. Osrednji
odbor se je obrnil na vse deželne gasilske zveze s prošnjo,
naj bi transportne in še nekatere druge posle Rdečega
križa prevzela gasilna društva. Sestavil je osnovno pogodbo
ter jo vpsal tudi „Slovenski deželni zvezi prostovoljnih
gasilnih društev na Kranjskem“ s prošnjo, naj dela na to,
da se v zvezi združena gasilna društva pridružijo Rdečemu
križu. Osnovno pogodbo v doslovnem slovenskem prevodu
prinašamo, ki se glasi:

Pogodba,

ki sta jo sklenili „Deželno in gospejno pomožno društvo
Rdečega križa za Kranjsko“ in „Slovenska deželna zveza
prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem.“

§ 1.

Razširjenje delokroga.

„Slovenska deželna zveza prostovoljnih gasilnih društev
na Kranjskem“ izjavlja, da smatra, poleg svojih gasilskih
poslov, skrb in gojitev splošnih reševalnih poslov za drugo
glavno nalogo v zvezi združenih gasilnih društev, ter da
hoče skrbeti pri svojih društvih za to, da uvedejo in prev-
zamejo reševalne posle. Potrebna poročila na pristojno
oblast gasilska zveza napravi sama.

§ 2.

Ustanovitev reševalnih kolon.

„Slovenska deželna zveza prostovoljnih gasilnih društev
na Kranjskem“ ustanovi sporazumno z „Deželnim in gos-
pejnim pomožnim društvom Rdečega križa za Kranjsko“
pri vseh v gasilski zvezi združenih društvih enotno urejene
reševalne kolone, ki bodo imele namen, sodelovati v mirnih
kakor tudi v vojnih časih.

§ 3.

Namen reševalnih kolon.

Namen reševalnih kolon Rdečega križa je:

1. Dajati „prvo pomoč“ in prevažanje bolnikov (samari-
tanska služba);
2. oskrba skladišč za opravo (skladiška služba);
3. sodelovanje pri javnem zdravstvu (desinfekcijska služba
itd.);
4. izvežbanje, izšolanje in vporaba možkih bolniških
strežajev.

Prvi dve službi mora izvrševati vsaka reševalna kolona
„Rdečega križa.“ Izvrševanje 3. in 4. naloge pa ni obvezno.
Reševalna kolona, ki prevzame slednji nalogi, se mora iz-
recno ravnati po predpisih, ki se napravijo za izvežbanje
desinfektorjev in bolniških strežajev (§ 17).

*) Bundesleitung.

§ 4.

Ime in razmerje napram Rdečemu križu.

Delovanje gasilskih reševalnih kolon, ki se po številu
članov imenuje „reševalna vrsta“, „reševalna
četa“, „reševalna kolona Rdečega križa gasilnega društva
v . . .“, je napram „Avstrijski družbi Rdečega križa“,
kar se tiče § 3, odstavek 1. in 2., prostovoljno in brez-
plačno. Morebitne krajevne pravice do tretjih oseb s tem
niso prizadete.

§ 5.

Sestava reševalnih kolon.

A. Delovanje v mirnem času.

Reševalna kolona Rdečega križa v mirnem času mora
imeti najmenj tri čete, vsaka četa tri vrste, vsaka vrsta naj-
menj tri do štiri može, tako da ima vsaka kolona Rdeč-
ga križa, s četarjem vred, najmanj 30 članov, poleg povelj-
nika kolone in njegovega namestnika.

Vsaka kolona mora imeti vsaj enega zdravnika.

B. Delovanje v vojnem času.

Člani reševalnih kolon, ki se ob vstopu zavežejo sode-
lovati tudi v vojnem času, se že v mirnem času združijo v
„vojne reševalne kolone Rdečega križa“. Za te kolone se sporazumno s pristojnimi ministrstvi na-
pravijo predpisi o sestavi, uvrstitvi, vporabi itd.

§ 6.

Zaznamek reševalnih kolon.

Vsak član mora ob vstopu k reševalni koloni izjaviti,
ali se zavezuje sodelovati le v mirnem času ali tudi v voj-
nem času.

Člane, ki so se prijaviли za delovnje v mirnem in voj-
nem času, je vpisati v poseben zaznamek. Te zaznamke je
urediti po političnih okrajih in po vzorcu, ki ga izda osred-
nje vodstvo Rdečega križa*), ter morajo biti vedno v redu
in pregledni.

§ 7.

Starost članov reševalnih kolon.

Članom, ki so se prijaviли le za reševalni posel v mir-
nem času, se starost ne predpisuje, pač pa morajo dovršiti
18. leto.

Člani, ki se prijavijo za reševalno službo v vojnem času,
morajo biti vojaščine prosti, ali pa morajo imeti črnovojniško
službo za seboj.

§ 8.

Snovanje reševalnih kolon v miru.

Reševalne kolone se v mirnih časih organizirajo tako,
da se sestavi v manjših krajih in pri gasilnih društvih z
majhnim številom članov reševalna vrsta, v večjih
krajih in pri večjih gasilnih društvih reševalna četa,
v večjih mestih in v industrijskih krajih reševalna ko-
lona. Krajevno ločene reševalne vrste se združijo v reše-
valne čete, reševalne čete v reševalne kolone pod skupnim
poveljstvom.

§ 9.

Obseg reševalne službe.

Kjer bi kazalo po krajevnih razmerah, se lahko celo
društvo proglasi za „gasilno in reševalno dru-
štvo“ ter se vsi izvršujoči člani zavežejo izvrševati gasilno
in reševalno službo v mirnem času.

§ 10.

Redno poročanje o reševalnih kolonah.

O ustanovitvi mirovni in vojnih reševalnih kolon je
polletno, potom „Slovenske deželne zveze prostovoljnih
gasilnih društev na Kranjskem“, poročati „Deželnemu dru-
štvu Rdečega križa“ in osrednjemu vodstvu Rdečega križa.

Istotako je po letnem zaključku, vsekako pa v prvem četrtletju, na omenjeni mesti vposlati prepis članskih znamenkov vseh kolon; v to svrhu izda osrednje vodstvo poseben vzorec.

§ 11.

Notranja organizacija.

Notranja organizacija v mirnih časih ustanovljenih reševalnih kolon, to je način uprave, sestava in združitev, poveljevanje, službena uvrstitev, nadzorstvo, kakor tudi ureditev razmerja napram lastnim višjim organom, nadzorovalnim oblastim, deželnemu društvu Rdečega križa in njegovim podružnicam, se prepušča dogovoru gasilske zveze z deželnim društvom Rdečega križa.

Te dogovore in predpise je sporočiti osrednjemu vodstvu Rdečega križa. Za organizacijo vojnih reševalnih kolon veljajo predpisi § 5, B.

§ 12.

Denarna sredstva.

Denarna sredstva za ustanovitev in vzdrževanje reševalnih kolon Rdečega križa, v kolikor se ne morejo pokriti s sredstvi gasilnega društva, dobivajo se:

- a) z nabiranjem v občini, odnosno v okraju;
- b) v naklonitvah, volilih in različnih darilih in z dobrodelnimi prireditvami;
- c) v podporah podružnic in deželnega društva Rdečega križa;
- d) v podporah iz sklada reševalnih kolon osrednjega vodstva;
- e) v prispevkih bolniških blagajn in zavarovalnic.

Gasilna društva smejo radi nabave kroja, kakršnega predpisuje osrednje vodstvo s predpisom z dne 1. maja 1916, in radi opreme reševalne kolone, potom gasilske zveze, prositi pri Rdečem križu za prispevek.

Prednost do podpore imajo vsekako one kolone, ki so se v celoti ali pa vsaj v velikem številu zavezale sodelovati ne le v miru, marveč tudi v vojnem času.

§ 13.

Obseg izvežbanja.

Člane kolon o sanitetni službi poučujejo lastni društveni zdravniki, zdravniki kolon, ali zdravniški potovalni učitelji, o drugih službenih poslih pa strokovnjaki, ki so že pokazali svojo spretnost. Poučuje se načeloma le o sanitetni službi, zakaj pouk je namenjen le lajkom, ki niso upravičeni donášati zdravniške pomoči, donášajo le prvo pomoč, dokler ni zdravniške oskrbe.

Da morejo gasilna društva pokriti stroške izvežbanja, zlasti oškodovati zdravniške učitelje, smejo potom gasilske zveze pri društvih Rdečega križa prositi za prispevek.

§ 14.

Učni načrt in knjige.

Pouk, ki se na vsak način tudi pri mirovni kolonah nanaša na sanitetno službo v vojni, daje se pri vseh kolonah Rdečega križa v celi Avstriji enotno, po učnem načrtu, ki ga izda osrednje vodstvo.

V tem učnem načrtu se ne bo oziralo le na izvežbanje članov posameznih reševalnih kolon, marveč tudi na skupno delovanje vsega članstva mirovni in vojni reševalnih kolon.

Poučevalo se bo ločeno po onih četverih nalogah kolon, ki jih navaja § 3, in sicer le na podlagi učnih knjig, ki jih izda osrednje vodstvo.

§ 15.

Oskrba zalog.

Vsakemu kolonskemu oddelku je posebno paziti na redno in pravilno preskrbo, shranjevanje in uporabo vse priprave in oprave, ki se rabi pri reševalnem poslu.

Ta pažnja razteza se zlasti:

- a) na bolniška transportna sredstva, kakor vozove, avtomobile, vsakovrstne nosilke in vso drugo pripravo, ki je potrebna;

b) na zdravstveni material, medikamente in desinfekcijska sredstva;

c) na vsakovrstne reševalne aparate;

d) na aparate in sanitarne pripomočke za javno zdravstvo in bolniško postrežbo;

e) na okrepčila;

f) na obleko in osebno opremo.

§ 16.

Orodišče in službeni red.

V onih krajih, kjer so reševalne kolone, je preskrbeti orodišča, primerna službenemu delokrogu in pa vpoštevajoč okolnost, ali je reševalni oddelek dotičnega službenega okraja zavezan delovati le v miru ali tudi v vojnem času. Osrednje vodstvo izda skladiški službeni red, ki bo določal, kako je naročati, shranjevati, zaprosati, izdajati, zaračunavati potrebščine in kako je uporabljati tiskovine.

§ 17.

Sodelovanje pri javnem zdravstvu in bolniški oskrbi.

Z društvi, ki se posvetijo tudi tej službeni stroki, se napravijo posebni dogovori.

§ 18.

Službeni kroj.

Reševalne kolone se smejo posluževati gasilskega kroja, ki je določen za društva gasilske zveze, ali pa kroja, ki ga določa osrednja zveza s predpisi z dne 1. maja 1916. O tem v vsakem slučaju odloča gasilska zveza.

V slučajih, kjer Rdeči križ (podružnica, deželno društvo) ali osrednje vodstvo prispeva h kroju, se mora reševalna kolona posluževati kroja po oblastveno potrjenih predpisih Rdečega križa z dne 1. maja 1916.

§ 19.

Oprema.

Glede sanitetne opreme mirovni kolon veljajo predpisi z dne 1. maja 1916, stran 3, odstavek E.

O opremi vojni kolon izdajo se predpisi pozneje.

§ 20.

Pravica do rabe rdečega križa.

Vsa društva, ki imajo reševalne kolone Rdečega križa, so s temi oddelki del Avstrijske družbe Rdečega križa in imajo pravico v smislu zakona z dne 23. avgusta 1912, dr. z. št. 184 nositi r d e č k r i ž, dokler pripadajo Rdečemu križu.

Sanitetno orodje sme biti označeno z društvenim znakom. V službi je vsakemu članu reševalnih kolon nositi na roka-vu trak Rdečega križa z društvenim znakom.

§ 21.

Enotnost obstoječih reševalnih oddelkov.

Gasilski zvezi bo skrbeti za to, da se pri onih gasilnih društvih ki že imajo reševalne oddelke, uvede v okviru te pogodbe enotnost glede nazivanja, števila članov, izvežbanja in uvrstitve.

§ 22.

Članstvo Rdečega križa.

V dokaz pripadanja k Rdečemu križu pristopi vsako gasilno društvo korporativno k „Avstrijski družbi Rdečega križa“ z letnim prispevkom: najmenj 2 K.

Delati je poleg tega tudi na to, da čimvečje število članov in pripadnikov gasilstva pristopa k Rdečemu križu. V krajih, kjer je deželno društvo Rdečega križa ali njegova podružnica, pristopijo dotična gasilna društva k temu društvu; samostojnost pa mora ostati na obeh straneh nedotaknjena. Kjer ni podružnice, pristopajo gasilna društva, kakor jim drago: k najbližji podružnici ali k deželnemu društvu.

§ 23.

Zakonitost.

Ker so gasilske reševalne kolone Rdečega križa notranja uprava „Avstrijske družbe Rdečega križa“, gasilnim društvom zato ni treba oblastvene dovolitve.

Ustanovitev in obstoj gasilskih reševalnih kolon v smislu § 10 te pogodbe le gasilska zveza naznani deželnemu društvu Rdečega križa in ta sprejem naznani pristojni politični oblasti.

§ 24.

Posebne pogodbe.

Da so posebne pogodbe s posameznimi društvi, ki so napravljene na podlagi teh okvirnih določil veljavne, jih mora potrditi osrednje vodstvo.

„Slovenska deželna zveza prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem“ sprejema to okvirno pogodbo s pripomnjo, da si izposluje potrebno odobrenje.

Obě to pogodbo sklepajoči stranki napravita posebno, za dotično zvezo (dotično deželo) veljavno pogodbo, odnosno izvrševalna določila ter o vsebini in pred končnoveljavnim sprejetjem obvestita osrednjo zvezo.

V dne 19

Podpis.

O tej pogodbi odbor in občni zbor „Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem“ še nista razpravljala. Zadeva pride pri prvi seji na dnevni red in glasovanje.

Požari na deželi.

Požare v vaseh, kjer se po večini goji kmetijstvo, po navadi imenujemo „požare na deželi“. Ti požari so čestokrat požari večje vrste, ker so bivališča in gospodarska poslopja bolj pristopna ognju kot v mestih in ker po navadi veter in suša pospešujeta požar. Tudi požarov ni mogoče tako hitro naznanjati, kakor tam, kjer so v rabi moderna oznanjevala, in zategadelj moramo skoraj vsak požar na deželi prištevati h večjim požarom. Zadovoljevati se moramo s tem, da ogenj omejimo na goreče poslopje in da preprečimo raztezanje ognja po sosednih hišah.

Vožnja k požaru traja več ali manj, gotovo pa toliko, da poveljnik lahko pomisli na lego vasi, na vodo in vodnjake in da si napravi med vožnjo načrt gašenja, katerega prišedši na gorišče brez omahovanja in premišljevanja izpolni. Moštvo je poveljniku, če treba, pritegniti k snovanju načrta in posle med vožnjo razdeli po zmožnosti članov. Čimbolj se gasilci bližajo požaru, tembolj voditelju gašenja stopa načrt pred oči. Dospevši na gorišče je najprvo reševanje ljudi in drugih vrednostnih predmetov in s hitrim ogledom položaja mora biti načrt gašenja popolnoma gotov.

Poveljnik si poišče prostor, odkoder vidi prijem gasilcev, ter prostor označi z zastavo. Da mora poveljnik dajati ukaze, vzame poleg trobentača še kakega intelgentnejšega člana s seboj. Vodja brizgalne poišče primeren prostor, kamor se postavi brizgalna. Vodja plezalcev postavi s svojimi ljudmi potrebne lestve ter opozori brizgalca na običajna določila in pravila za brizgalce.

Rešene predmete je znositi na varen prostor, najboljšje je, če se izroče zastopniku občine. Pri vsem tem pa je gledati na to, da na gorišče pozneje prihajajočim brizgalnam, orodju, vozovom z vodo pot ni zaprta in da je splošen red na gorišču, kar seveda ni najlože. Za to je skrbeti rediteljem, katere mora imeti vsako društvo. Ako smo spočetka gledali na to, kam postavimo pozneje prihajajoče brizgalne in kam oddelimo pozneje prihajajoče gasilske vrste in čete, se mora vršiti gašenje brez pogrška z največjim uspehom. Pozneje prihajajočemu gasilstvu je kraj delovanja že določen in takoj more prijeti za delo, kar je pri gašenju velike, mnogokrat odločujoče važnosti.

Rado, prepogosto pa se dogaja, da se vsa pozornost obrača le na goreče poslopje, na sosedne hiše pa se nikdo ne ozira. Vendar pa je to velike važnosti, nevarnost in škoda lahko postane veliko večja, kot bi kdo mislil. Iz gorečih stavb se rešujejo malenkosti, na zavarovanje ogroženih streh in poslopij pa nikdo ne misli. Tu je polje za načelnikovega namestnika, tu naj vposeče on, tu naj pomaga zbeganim ljudem, ki čestokrat ne vedo kaj pravzaprav delajo. Ta naj poišče najbolj ogrožene stavbe in ljudi, ki begajo brez pomoči. Ta naj skliče speče ljudi in dožene, če so vsi prisotni ali ne, ta naj odredi, da se zapro line in podstrešna vrata, da se pripravi voda in da se zasedejo najogroženejša poslopja. Ako uvidi, da je izganjanje živine iz hlevov in vlačenje drugih predmetov iz poslopij brezsmiselno, naj to prepreči na vsak način, ker škoda, ki se pri tem po navadi napravi ali po nerodnosti ali s tatvinami, je ogromna. Na vsak način pa je vozove in stroje za kmetijska dela odpraviti iz dvorišča, da niso na poti, če bo treba vendarle gasiti. Živina je premoženje kmeta. Zapahe in ključavnice hlevnih vrat je odstraniti in v nevarnosti izgnati živino iz hleva k sosedom, ki so izven nevarnosti.

Kjer je treba zavarovali poslopje pred vročino in gorečimi otrinki, je gledati na to, da se škrolo in opeka ne moči, ker bi utegnili popokati od vročine, pač pa naj se polijejo lesene in slamnate strehe, vrata in drugi leseni deli stavbe, ki so v nevarnosti. Kadar je vse tako pripravljeno je delo gasilstva lahko in neovirano, kar je velike važnosti. Cincanje pri nastopu gasilstva povzroča le škodo. Kjer je vodo napeljati daleč in ne zadošča ena brizgalna, je postaviti več brizgalen, da druga drugi daje vodo. Pri gorečih stavbah, kjer ogenj nima pravega duška, je najprvo položiti cevi, napeljati vodo in šele potem odpreti vrata, duri in okna, ker bi sicer dobil ogenj dušek in bi se hitro razširil po poslopiju in po nepotrebnem napravil veliko škodo.

Velika napaka pri požarih je navadno tudi ta, da gasilci podirajo ogorele šperovce in tramove, ki le podirajo in poškodujejo stropove in zidovje. Taki ogorki potem vse navzkriž leže na gorišču in ovirajo gibanje. Ogoreli šperovci in tramovi, dokler so na svojem mestu nikogar ne ovirajo, pač pa mnogokrat drže zidovje. Drugače pa je z dimniki in požarnimi zidovi, ki se podero na malenkosten pritisek. Te je sporazumno z zastopnikom občine treba podreti. Požar je pogašen šele tedaj, ko je pogašeno zadnje plame in zadušeno zadnje tlenje. Preden pa gasilstvo zapusti pogorišče, je voditeljem temeljito pregledati pogorišče; pregledati je zidovje, tla, strope in dimnike, pokriti je jame ter razsvetliti pogorišče.

Zadnje kar je napraviti gasilstvu je, da pusti na pogorišču primerno stražo. Za stražo je skrbeti domačemu ali najbližjemu gasilstvu.

Društvene in župne vesti.**Gasilstvo in vojska.**

Glasom poročil v naši Zvezi združenih gasilnih društev so padli častne smrti na bojišču:

Janez Primc, Josip Kastelc, Fran Kastelc, Anton Trbežar in Josip Bargles — vsi člani prostovoljnega gasilnega društva v Šmarju.

Bodi jim časten spomin!

**Poslužujte se pri vsaki pri-
liki „gasilskih znamk“!**

Učiteljska tiskarna

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom
Francišškanska ulica šte. 6

priporoča slavnim županstvom ter vsem
:: c. kr. in drugim javnim uradom svojo ::

popolno zalogo

uradnih tiskovin

slavnim hranilnicam in posojilnicam se pri-
poroča tudi v izvrševanje hranilnih knjižic;
slavnim gasilskih, narodnim in drugim dru-
štvom v izvrševanje vabil, pravil, plakatov,
diplom, ki jih izvršuje v navadnem ali v
:: večbarvnem tisku najokusneje. ::

Postrežba točna in solidna. Cene zmerne.

Izgotovljene obleke in suknje

za moške, ženske, dečke in otroke dobite
v obilni izberi po zanesljivo nizkih cenah v
manufaktorni in konfekcijski trgovini

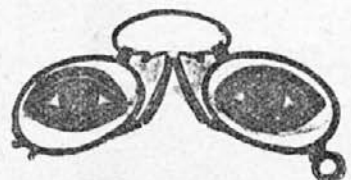
„Pri Škofu“

v Ljubljani „Pred Škofijo“ št. 3, Medarska ulica,
Lingerjeva ulica (podružnica tvrde R. Miklauc).

Velika izbira blaga za obleke, za perilo, postelje,
odeje itd. — Na željo izgotavlja se obleka tudi po
lastnemu krojaču. — Cenik razpošilja se na zahtevo
poštne prosto.

FR. P. ZAJEC,

Ljubljana, Stari trg 9.
Optik. — Strokovnjak.

Očala ščipalniki, toplo-
meri, barometri, daljno-
gledi itd.

Z elektr. obrat. moderno
urejena delavnica.

Prvi, edini slov. optičn. cenik
dobi vsakdo zastoj.

Tovarniška zaloga
pripoznano najboljših
švicarskih ur

kakor vse druge
zlatnine in srebrnine.
Postrežba točna.
Cene solidne.

Fr. P. Zajec,
Ljubljana.

Cenik brezplačno!

Pozor! Pozor!

Gasilna društva!

Glavna zaloga in lastno izdelovanje vseh potrebščin
za gasilna društva kakor:

pasove, naram-
nice, rokavice,
signalne rogo-
ve, hupne

piščalke, vrvi-
ce, vrvi za ple-
zalce, cevi,
cevne obveze

čelade, čepice,
sekirice, kuple
zlate in usnjate

ovijaki, bakle,
platneni vedri,
evilh itd.

Sploh vse v gasilna društva spadajoče predmete.
Vzorec cevi, kakor cvilih za delavne obleke na raz-
polago. — Dalje, prevzema tvrdka tudi popravilo
poškodovanih čelad in sekiric!

Obilnim cenjenim naročbam se priporoča

Benedikt & Co.

Ustanovitev tvrde 1830.

Ljubljana. Ljubljana.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica šte. 2.

Delniška glavnica
10,000.000 K

Rezervni fondi okroglo
1,500.000 K

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu,
Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v
Ljubljani, in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči
račun proti ugodnemu obrestovanju.
Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih
papierjev, financira erarične dobave in
dovoljuje

aprovizacijske kredite.

ILIRSKA BANKA V LJUBLJANI

Šelenburgova ulica števil. 1.

Izvršuje najkulantneje vse v bančno stroko spadajoče transakcije. Sprejema

denarne vloge:

na hranilne knjižice

in jih obrestuje za sedaj po

4 $\frac{0}{0}$

Rentni davek plačuje banka sama.

Denarne vloge sprejema tudi na

tekoči račun

obrestovanje po dogovoru.

Kupuje in prodaja

vrednostne papirje, valute, devize, čeke itd. ter izvršuje borzna naročila najkulantneje.

Eskontira in vnovčuje

menice, devize, kupone. Daje predujme na vred. papirje in jih sprejema v depot in oskrbo.

Nakazila vojnim ujetnikom

v vse sovražne države.

Akreditivi

na vsa tu- in inozemska mesta.

Oljnate barve, fasadne barve za hiše, kranjski firnež, karbolnež za drevesa, mavec (gips) za podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje priporoča

A. ZANKL sinovi

c. in kr. dvorni založniki.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, :: lakov in steklarskega kleja v Ljubljani. ::

Zahtevajte cenike.

Zahtevajte cenike.

LUDOVIK KREMA,

fotograf na Franca Jožefa cesti št. 3 v Ljubljani (na dvorišču)

priporoča

svoj atelje.

Izdeluje točno in po primerni ceni vsakovrstne slike posamez in v skupinah.

Kdor želi kupiti dobro in poceni

poljedelski stroj, bodisi vratilo, motor, mlatilnico, slamoreznicco, čistilnico, brzoparilnik, plug, kosilni stroj najboljše znamke „ZMAJ“ in sploh vse poljedelske potrebščine, kuhinjsko opravu, orodje za rokodelce, okovje za stavbe in pohištva, vodovodne cevi, cement, traverze itd., naj se zaupno obrne na staro domačo tvrdko

SCHNEIDER & VEROVŠEK

veletrgovina z železnino in stroji

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA ŠT. 16.

Zahtevajte cenik zastonj in poštne prosto!

Lastna tovarna ur
:: v Švici. ::

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica 1

(nasproti frančiškanske cerkve).

ИЗОБРАЖЕНИЯ ПОСРЕДСТВОМ КОТОРЫХ

„UNION“ ure najboljše in najbolj natančne

Zlatnina. — Srebrnina.

Zahtevajte moj glavni CENIK zastonj in poštne prosto.

JERNEJ LOŽAR, LJUBLJANA

krojaški mojster — Sv. Petra cesta 22

priporoča

svojo krojaško delavnico za izdelovanje gasilskih krojev (uniformskih oblek za gasilce)

Solidno delo. — Fini kroj. — Točna postrežba. — Nizke cene. —

Največja slovenska hranilnica:

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ul. 3.

je imela koncem l. 1916 vlog . K 55,000.000.—,
hipotečnih in občinskih posojil „ 33,000.000.—,
rezervnega zaklada „ 1,500.000.—,
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 ⁰/₁₀₀

večje in nestaine vloge po dogovoru.

:: Hranilnica je popolnoma varna in stoji pod kontrolo :::

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslojpa na Kranjskem
proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 ¹/₄ % obre-
stim in proti najmanj 1% oziroma ³/₄ % odpla-
čevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima
ustanovljeno

Kreditno društvo.

Kmetska posojilnica ljublanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno
zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 ¹/₄ ⁰/₁₀₀

brez odbitka rentnega dav-
ka, katerega plačuje poso-
jilnica sama za svoje vloži-
nike.

REZERVNI ZAKLAD
K 1,000.000

HRANILNE VLOGE
K 23,000.000.

Ustanovljena leta 1881.

Mat. Gerber-jeva

(Ana Gerber)

Knjigoveznica, zaloga slovenskih moll-
tvenih in povestnih knjig, prodaja raz-
nega risalnega in pisalnega orodja in
šolskih potrebščin.

Kongresni trg št. 4.
Ljubljana.

C. kr. privatna zavarovalna družba

AVSTRIJSKI FENIKS NA DUNAJU.

Vplačana delniška glavica: 8,000.000 K.

Družba zavaruje:

- proti škodam, povzročenim po požaru, po strelji, po parni ali plinovi razstrelbi, kakor tudi povzročenim po gašenju in podiranju poslopij, izpraznenju na stanovanjih in gospodarskih poslopijih, tovarnah, strojih in premakljivih stvareh vsake vrste, trgovskih zalog, živine, gospodarskega orodja in gospodarskih zalog;
- proti požarnim škodam in strelji med žetvijo na polju in travnikih, na kupih ali skednjih;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja šip in zreal;
- proti škodam vsled prevažanja blaga po suhem in po vodi;
- proti škodam, povzročenim vsled tatinskega uloma in tatvine v zaprtih in odprtih prostorih ali enakih prigodkih.

Pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, Sodna ulica št. 1.

Gasilske znamke,

ki naj bi jih gasilci prilepljali na svoja
pisma, ter s tem doprinašali majhen
dar za jubilejno ustanovo, se dobe pri
zveznem odboru v polah po 50 ko-
madov. Tovariši, rabite pridno te
znamke pri vsaki priliki, posebno pri ga-
silskih prireditvah, za šaljivo pošto itd.
:: Cena: 100 znamk 50 vinarjev. ::

Jubilejna ustanova

cesarja Frauca Jožefa I. za onemogle in ponesrečene gasilce,
oziroma njih vdove in sirote ima 7000 kron premoženja.
Ustanova se je doslej podelila že več gasilcem, oziroma
vdovam v zneshu po 60 kron. Gasilci, nabirajte še uadalje
prispevke za to ustanovo ter jih pošiljajte zveznemu pred-
sedstvu, ki jih plodonosno nalaga v hranilnico.

Predsedstvo.

Ustanovljena leta 1869.

Mnogoštevilnokrat odlikovana tovarna gasilnega orodja tvrdke

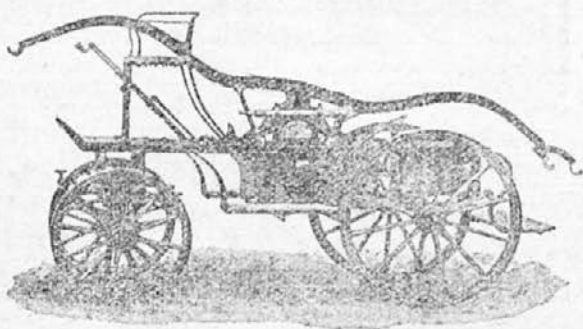
Konrad Rosenbauer
v Lincu ob Donavi.

Zastopnik

Fran Samsa v Zagrebu

Gunduličeva ulica št. 21.

Telefon šte. 1585.

Priporoča se vsem cenjenim gasilnim društvom, občinam in tovarnam za cenjena naročila vseh potrebščin

gasilnih predmetov.

Bencinmotornih brizgalnic najnoveji sestav, koji vse ostale prekaža, parnih brizgalnic, voznih brizgalnic, patentirano snemalko „Triumf“. Velika zaloga predmetov za osobne opreme, sanitetno orodje, izvrstne cevi, čelade, pasove, elegantne sekirice, čepice itd.

— Najpovolnejši plačilni pogoji. —

NAŠA PESEM.

Besede E. Ganglove, uglasbil Stanko Premri, so pri predsedstvu v zalogi. Cena 15 vinarjev.

Pravila za gasilna društva

so v zalogi zveznega tajništva. Cena 10 vinarjev.

Redovne vaje za slovensko gasilstvo

ima v zalogi uredništvo „Gasilca“. Cena 40 vinarjev.

≡ Brizgalnice ≡

najnovejše vrste in vse gasilske potrebščine

kupujte samo pri

Prvi hrvatski tovarni za stroje in livarni železa d. d.
v Zagrebu.

Cenovnik brezplačen. — Obisk društev na lastne stroške.